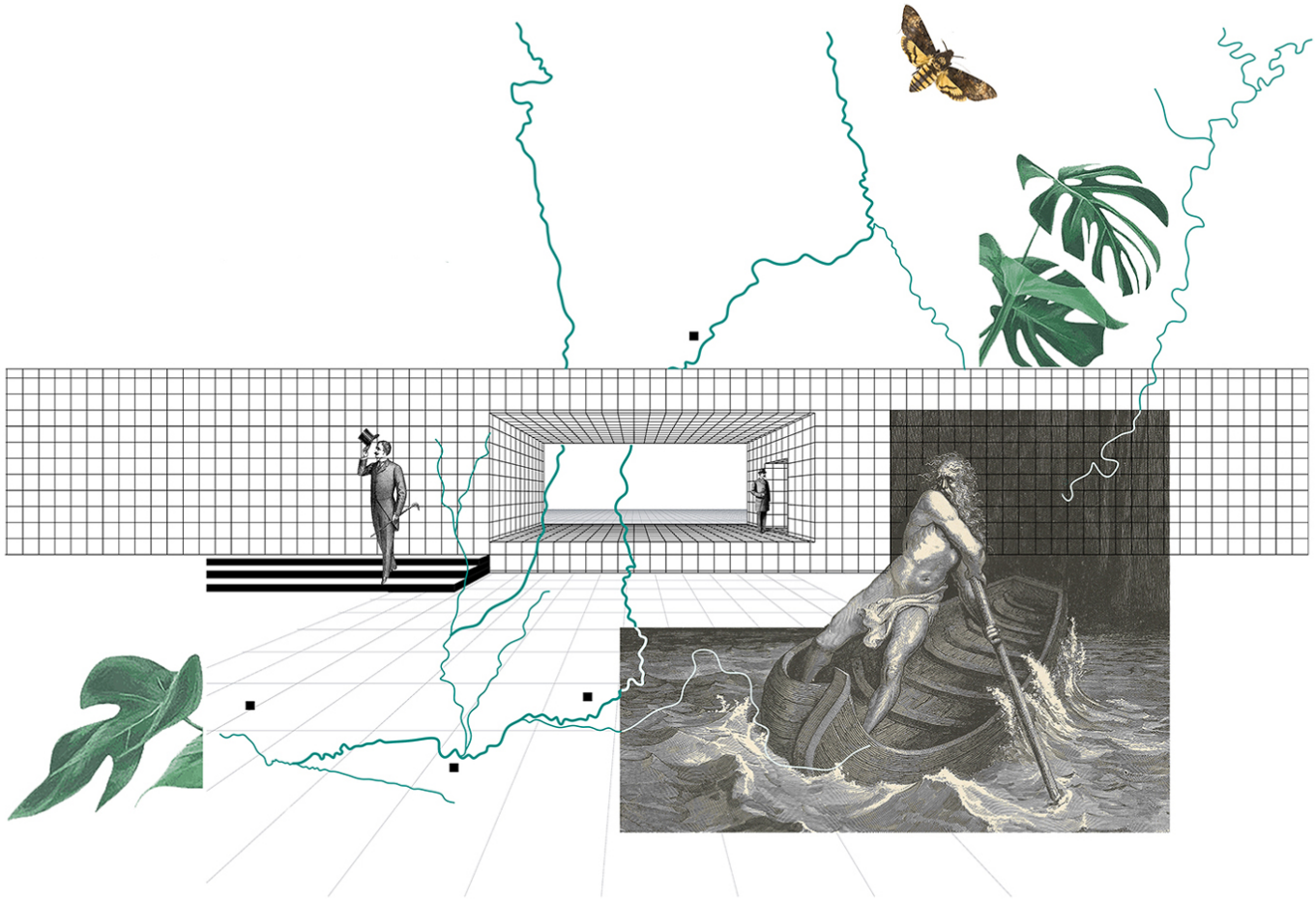
Archetype

Αχερόντια διαδρομή: Μια διαπραγμάτευση του μύθου

Ξανθή Τσέκου - 31/12/2021

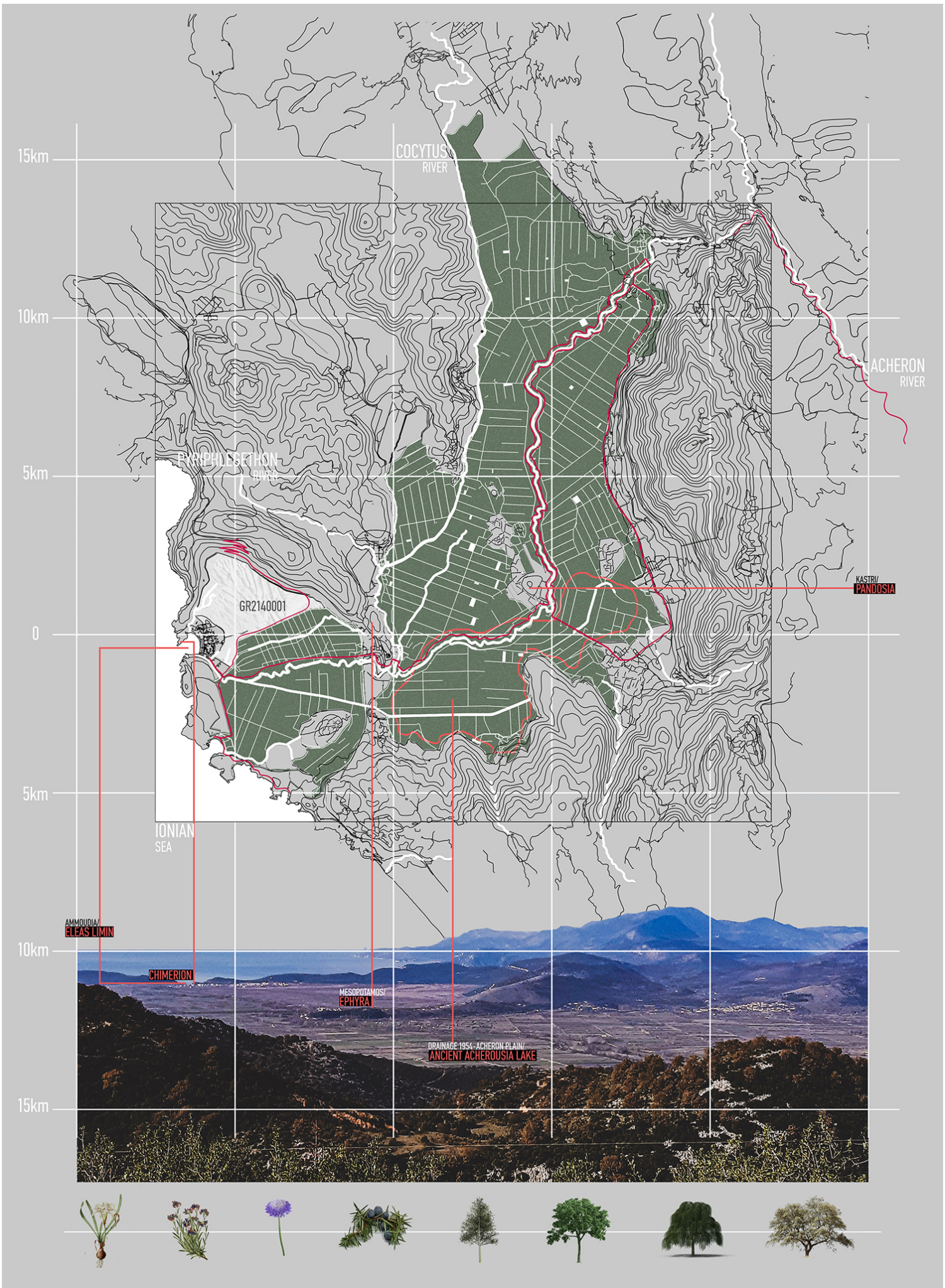
Διπλωματική εργασία

Φοιτητική Ομάδα: **Ξανθή Τσέκου**

Επιβλέπων Καθηγητής: Γιάννης Αίσωπος
Πανεπιστήμιο: Πανεπιστήμιο Πατρών | Τμήμα Αρχιτεκτόνων μηχανικών
Ημερομηνία Παρουσίασης: Οκτώβριος 2021

Η διπλωματική εργασία αφορά τη δημιουργία ενός τουριστικού δικτύου τοπιακών παρεμβάσεων στο πεδινό τμήμα του ποταμού Αχέροντα, στον Δήμο Πάργας της Ηπείρου. Οι παρεμβάσεις εντάσσονται σε μία διαδρομή 17 χιλιομέτρων που εκτείνεται κατά μήκος του ποταμού, από το φαράγγι μέχρι τις εκβολές, και επιχειρούν

μια αρχιτεκτονική ερμηνεία του μύθου.

01. Γνωστικός χάρτης

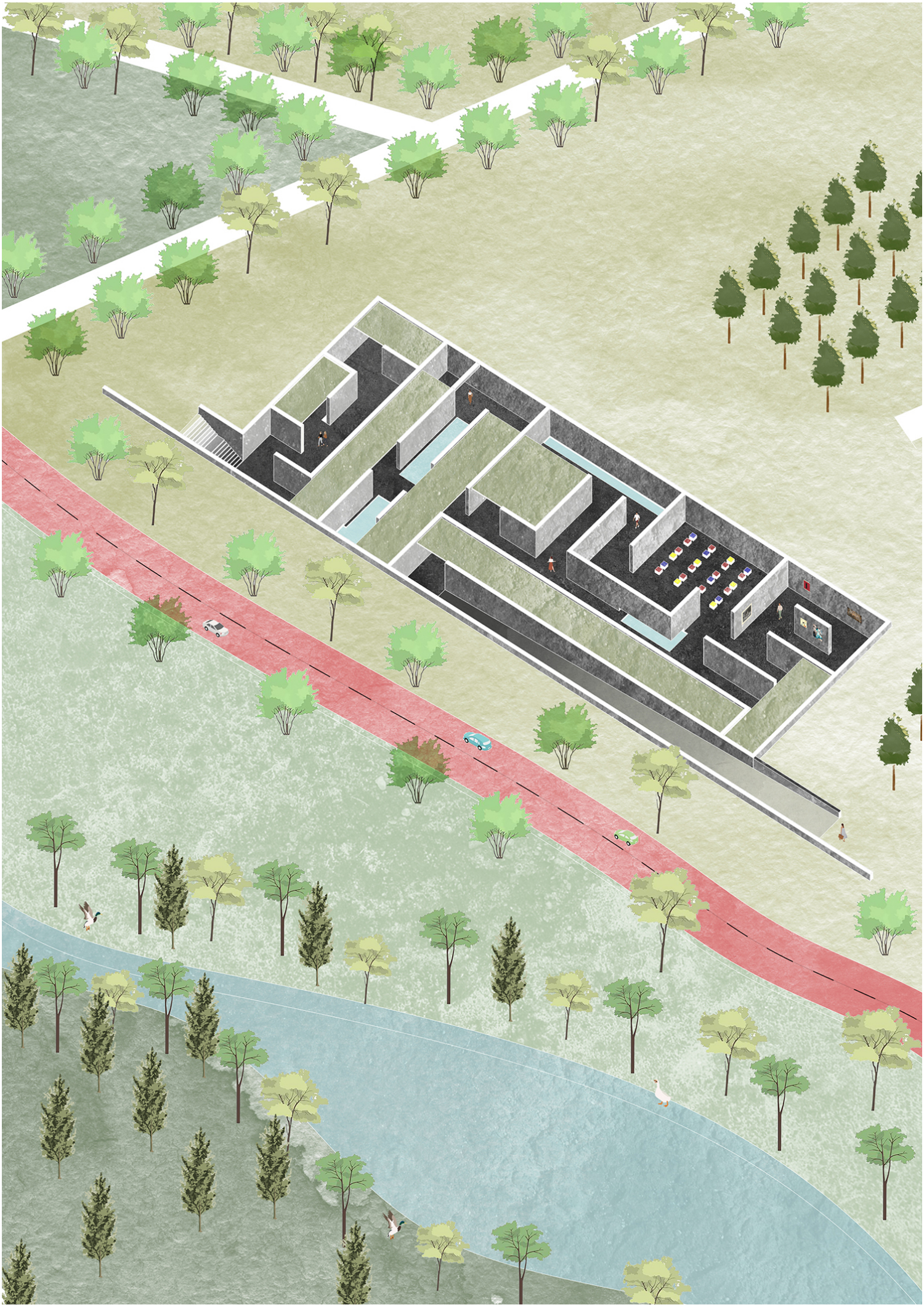
Ο Αχέροντας αναφέρεται ως ο ποταμός της θλίψης και των στεναγμών. Σύμφωνα με την Ομηρική Οδύσσεια, λίγο βορειότερα από το σημείο που σμίγει με τον Κωκυτό, βρίσκεται η είσοδος στο βασίλειο του Άδη. Η «Περιπλάνηση» των ψυχών, η «Κατάβαση» στον Κάτω Κόσμο και η «Μετάβαση» από μια κατάσταση σε μία άλλη είναι οι βασικές έννοιες που διέπουν τον μύθο. Η μυθολογία γύρω από αυτόν τον κύκλο ζωής και θανάτου φανερώνει έναν κύκλο διαπραγμάτευσης των εννοιών μνήμης-λήθης, που απασχολούσε ανέκαθεν την ανθρωπότητα. Η παρούσα διπλωματική επιχειρεί να δημιουργήσει τέσσερα «συμβάντα» βιωμένης εμπειρίας, με σκοπό την επανερμηνεία του χώρου μέσα από την πολλαπλότητα αναγνώσεων που προσφέρει ο σχεδιασμός. Το σώμα του επισκέπτη ενεργοποιείται από μια κλιμακούμενη αλληλουχία χωρικών δοκιμασιών αρθρωμένων σε στάδια, που τον οδηγούν στη λύτρωση, αποδίδοντας συλλογική μνήμη στον χώρο.

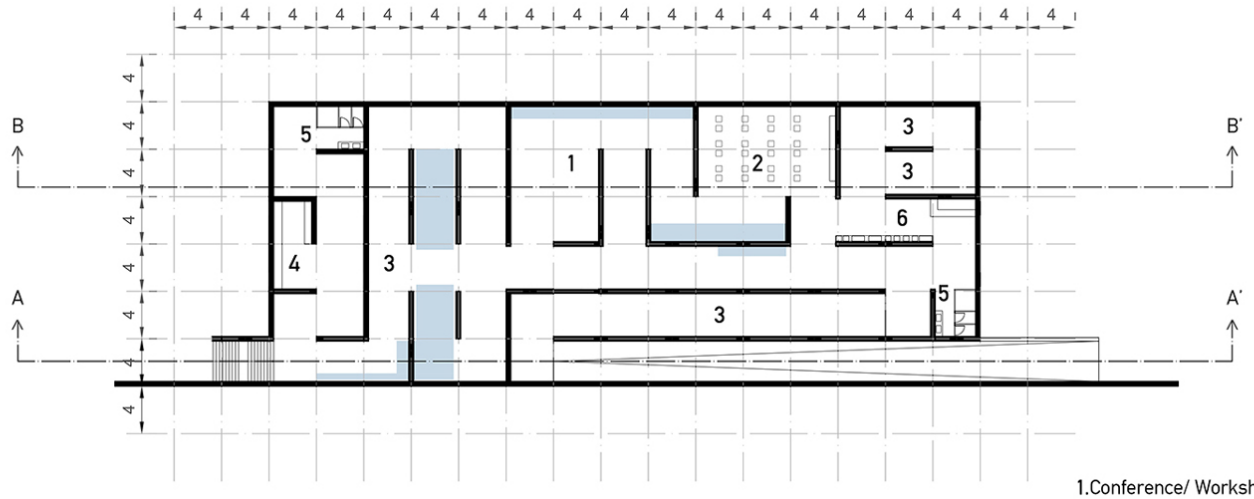

WELCOME TO ACHERONTIA ROUTE
-17km
-4 landscape intervention
-10 spots
-interpretation of myth
-Natura 2000 zones
04/Metabasis
02/Katoikisis
03/Kathodos
01/Periplanisis
IONIAN SEA

Σχεδιάζεται, επίσης, μια δευτερεύουσα διαδρομή με σημεία στάσης, παρατήρησης πουλιών και φυσικού κάλλους, έχοντας υποστηρικτικό ρόλο στο ταξίδι του μύθου.

01/ *Periplanisis*

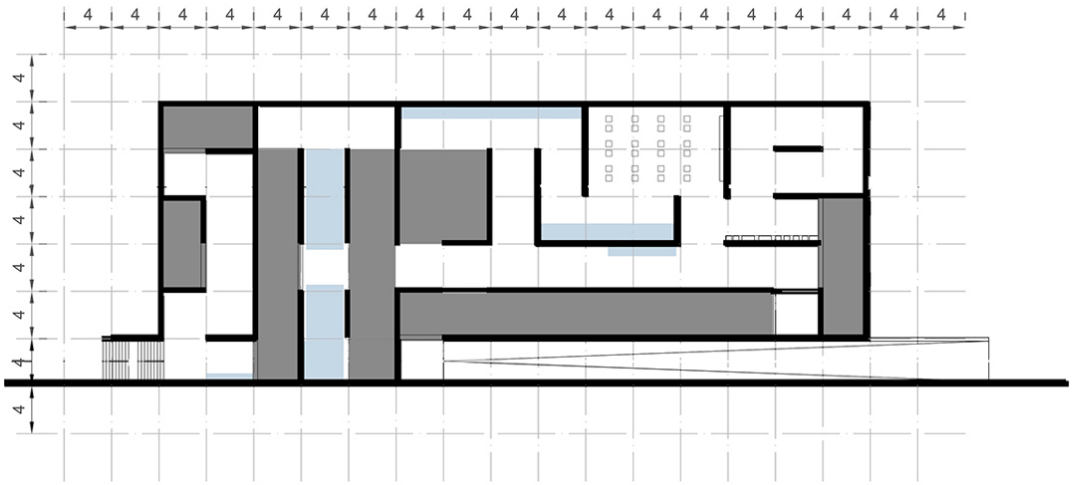
Κάπως έτσι το ταξίδι εκκινεί στην αρχή της πεδιάδας του Αχέροντα, κοντά στις πηγές, όπου ο επισκέπτης προσεγγίζει οδικώς την πρώτη στάση της διαδρομής, την «Περιπλάνηση». Πρόκειται για ένα έργο μεγάλης κλίμακας με ενημερωτικό χαρακτήρα, του οποίου η δομή θυμίζει λαβύρινθο. Η μεταφορική έννοια του λαβύρινθου είναι επιφορτισμένη με όρους όπως σύγχυση, πολυπλοκότητα, αποπροσανατολισμός και πνευματική πρόκληση. Ο επισκέπτης, εισερχόμενος, διακατέχεται από αυτό το αίσθημα του ανοίκειου και ξεκινάει την περιπλάνησή του σε μια διαρκή εναλλαγή φωτεινών και σκοτεινών ζωνών, με νοηματικές επεκτάσεις στα δίπολα ζωής - θανάτου και μνήμης - λήθης. Η κατασκευή συγκροτείται κατά κόρον από οπλισμένο σκυρόδεμα, και οι σκοτεινές ζώνες φέρουν φυτεμένα δώματα από πάνω, εντείνοντας την αίσθηση ότι βρίσκεται κανείς κάτω από τη γη.

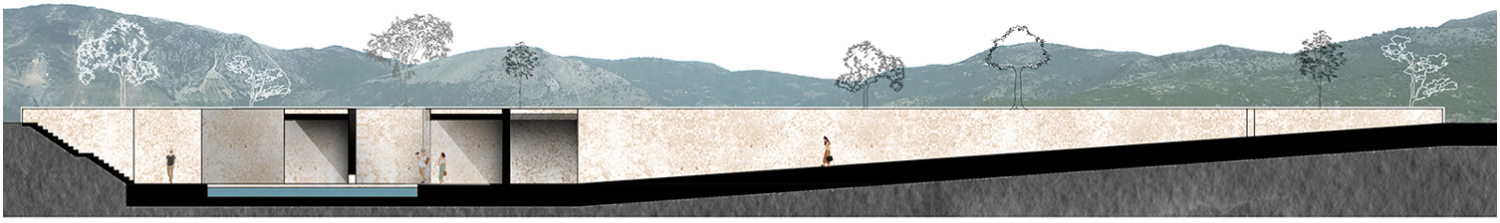

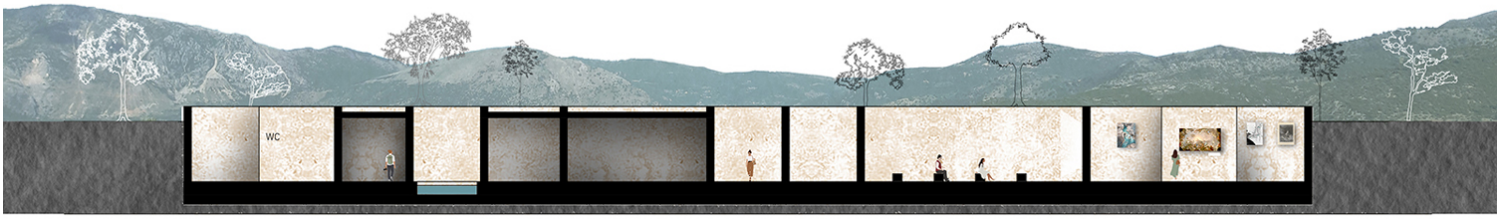
1.Conference/ Workshop Room
2. Open-air cinema
3. Exhibition hall
4. Gift Shop
5. WC
6.Coffee Shop

PERIPLANISIS

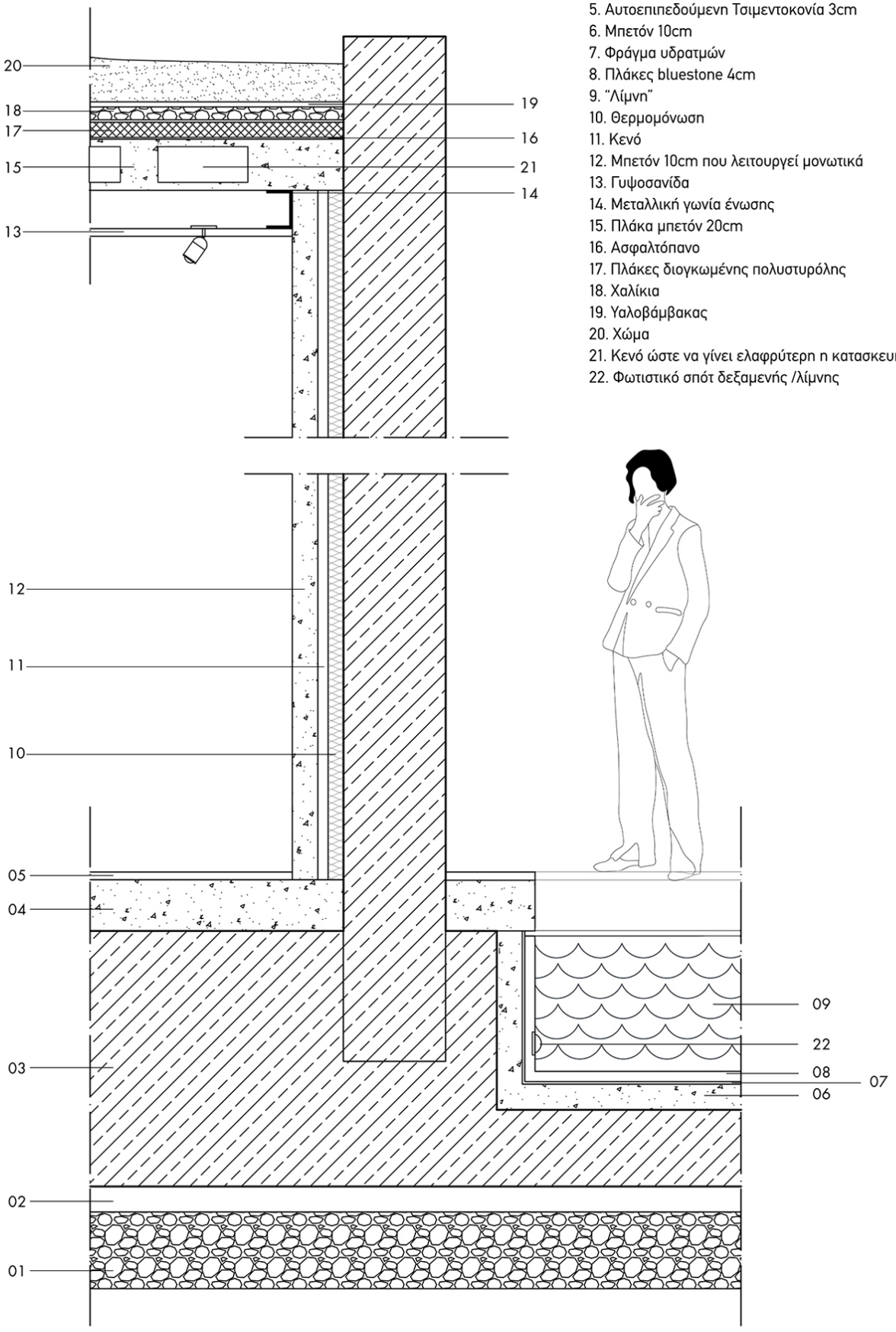
ΤΟΜΗ Α-Α΄

ΤΟΜΗ Β-Β΄

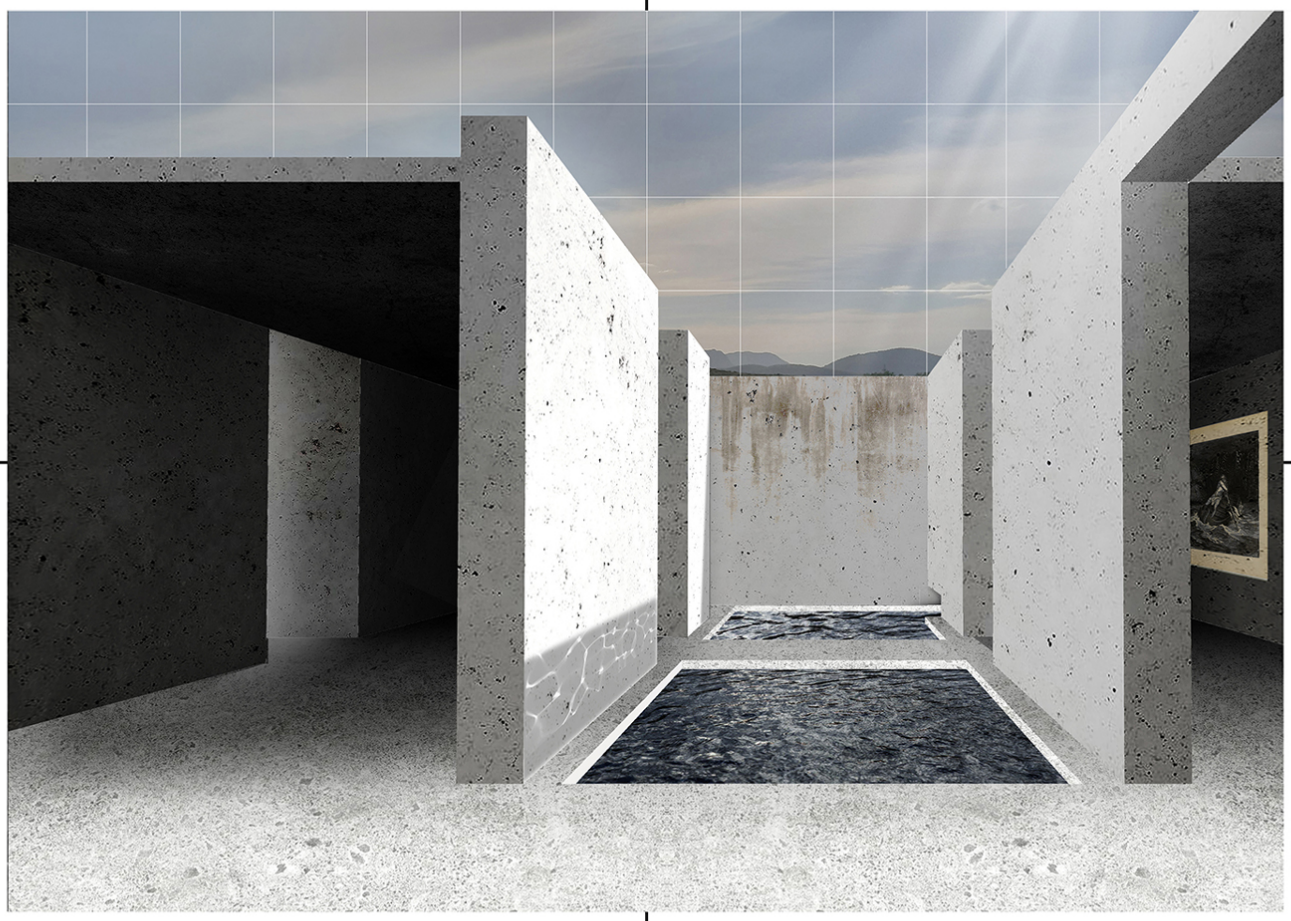
ΠΕΡΙΠΛΑΝΙΣΙΣ

1. Χαλίκια 30cm
2. Μπετόν Καθαριότητας 10cm
3. Γενική κοιτόστρωση (radier) 100cm
4. Πλάκα μπετόν 20cm
5. Αυτοεπιπεδούμενη Τσιμεντοκονία 3cm
6. Μπετόν 10cm
7. Φράγμα υδρατμών
8. Πλάκες bluestone 4cm
9. "Λίμνη"
10. Θερμομόνωση
11. Κενό
12. Μπετόν 10cm που λειτουργεί μονωτικά
13. Γυψοσανίδα
14. Μεταλλική γωνία ένωσης
15. Πλάκα μπετόν 20cm
16. Ασφαλτόπανο
17. Πλάκες διογκωμένης πολυστυρόλης
18. Χαλίκια
19. Υαλοβάμβακας
20. Χώμα
21. Κενό ώστε να γίνει ελαφρύτερη η κατασκευή
22. Φωτιστικό σπότ δεξαμενής /λίμνης

ΣΥΝΕΠΤΥΓΜΕΝΗ ΤΟΜΗ

39°19'01.2"N 20°35'53.1"E

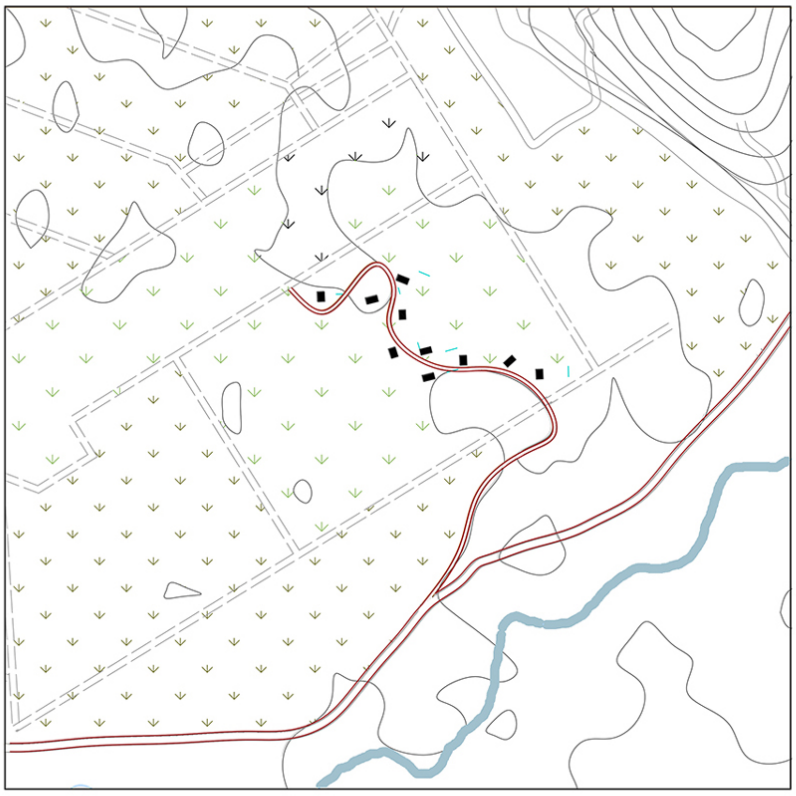
PERIPLANISIS

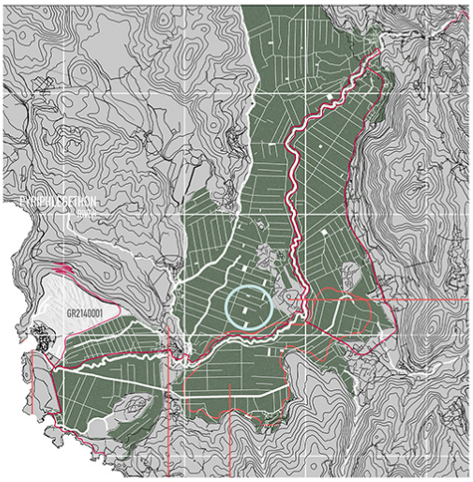

02/ *Mirror-ed*

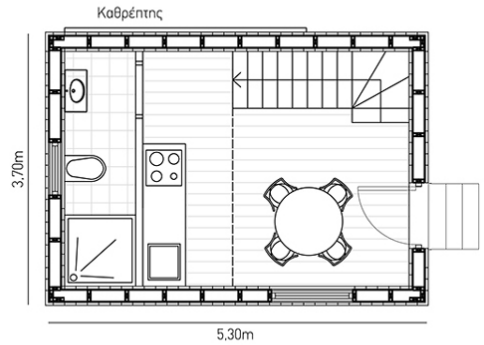
Αφήνοντας την περιπλάνηση και συνεχίζοντας στον κεντρικό άξονα του οδικού δικτύου της διαδρομής, ο επισκέπτης φτάνει στη δεύτερη παρέμβαση. Πρόκειται για ένα είδος installation art από ξύλινους πύργους διάσπαρτους στον κάμπο, που αποτελούν καταλύματα εναλλακτικού τουρισμού. Το βασικό τους στοιχείο και η ερμηνευτική τους διάσταση έγκειται στο γεγονός ότι η μία τους όψη είναι καθρέφτης. Η σημασία της αντανάκλασης στον σχεδιασμό των πύργων ήταν καθοριστική, διότι ο επισκέπτης, μέσα από το είδωλό του, έρχεται σε μια διαλεκτική σχέση με την ταυτότητα του τόπου. Τα καταλύματα, διάσπαρτα, στέκονται σαν ψυχές που αποκτούν υπόσταση με την αντανάκλαση του υποκειμένου. Η αντανάκλαση, όμως, δεν είναι ποτέ μόνιμη και παγιωμένη σε έναν καθρέφτη, και τα φευγαλέα είδωλα μας θυμίζουν τη σχετική και εφήμερη θέση μας στον χώρο και τον χρόνο, προβάλλοντας έναν επαναστοχασμό απέναντι στο απόλυτο συμβάν τού θανάτου. Ο επισκέπτης ακολουθεί πεζός ένα ελικοειδές μονοπάτι που θυμίζει παραπόταμο και σκηνοθετεί το βλέμμα ανάμεσα στους καθρέφτες των ξύλινων πύργων. Κατά το πέρασμά του δημιουργούνται οπτικά φαινόμενα όπως πολλαπλές αντανακλάσεις, και το infinity effect όπου δύο αντικριστές όψεις καθρέφτη δημιουργούν άπειρα είδωλα το ένα πίσω από το άλλο. Δομικά, πρόκειται για δύο βιοκλιματικούς και αυτόνομους τύπους ελάχιστης κατοικίας.

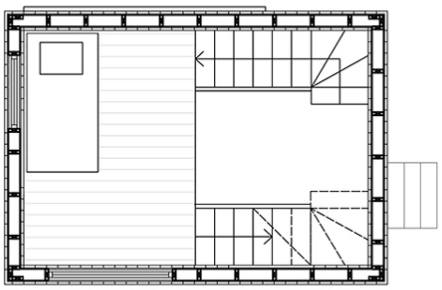

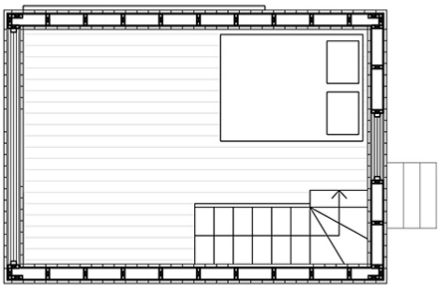
MIRROR INSTALLATION - PREFABRICATED LIGHT TIMBER CABINS

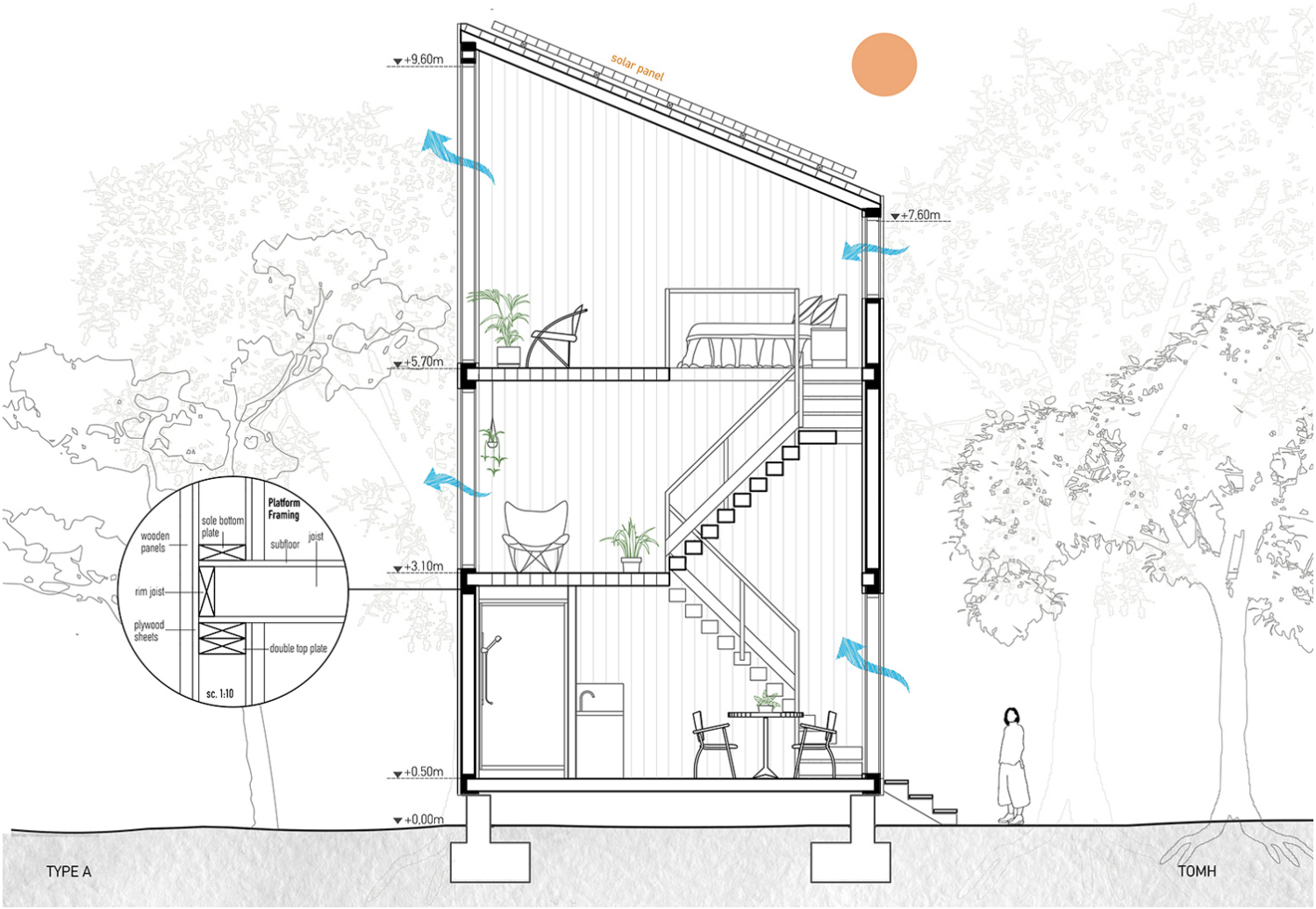
Κάτοψη Ισογείου

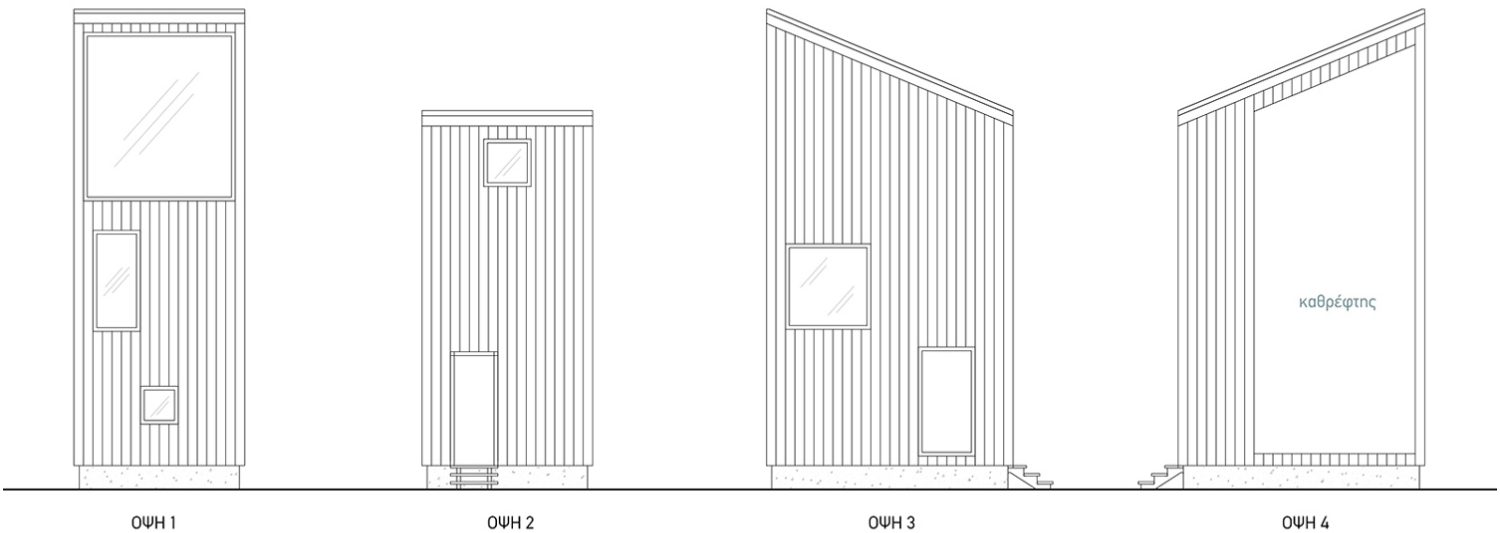

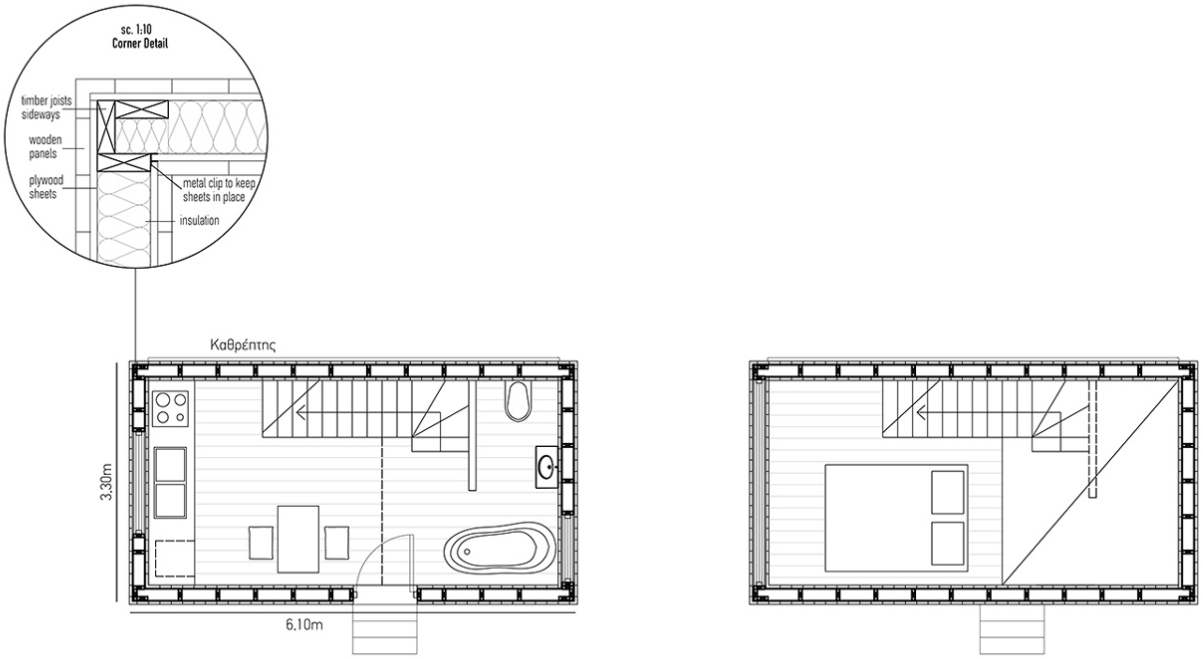
Κάτοψη α΄ ορόφου

Κάτοψη β΄ ορόφου

+9,60m
solar panel
+7,60m
+5,70m
+3,10m
+0.50m
+0.00m
Platform Framing
wooden panels
sole bottom plate
subfloor
joist
rim joist
plywood sheets
double top plate
sc. 1:10
TYPE A
ΤΟΜΗ

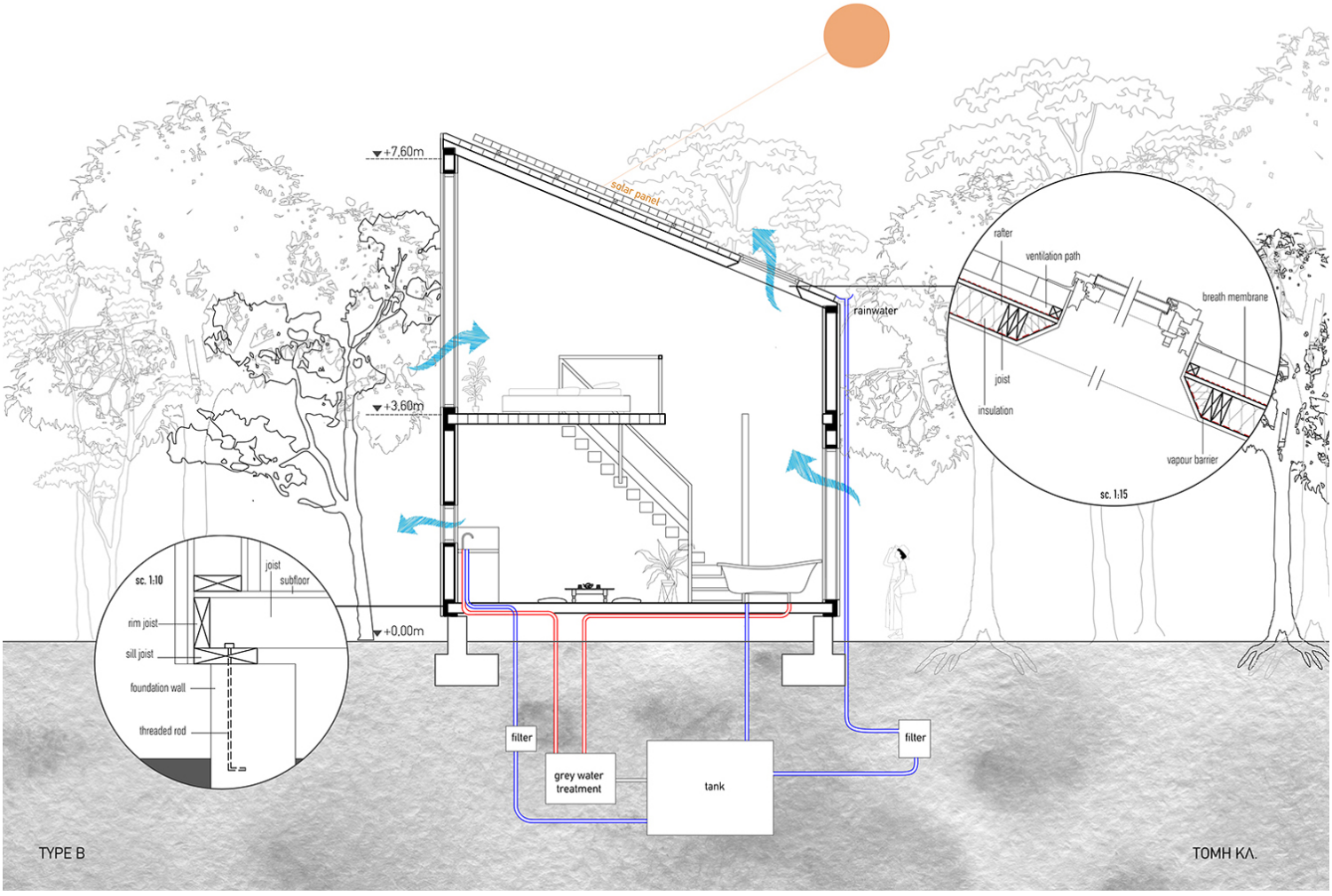

καθρέφτης
ΟΨΗ 1
ΟΨΗ 2
ΟΨΗ 3
ΟΨΗ 4

Κάτοψη Ισογείου

Κάτοψη α΄ ορόφου

TYPE B

TYPE B

ΤΟΜΗ ΚΛ.

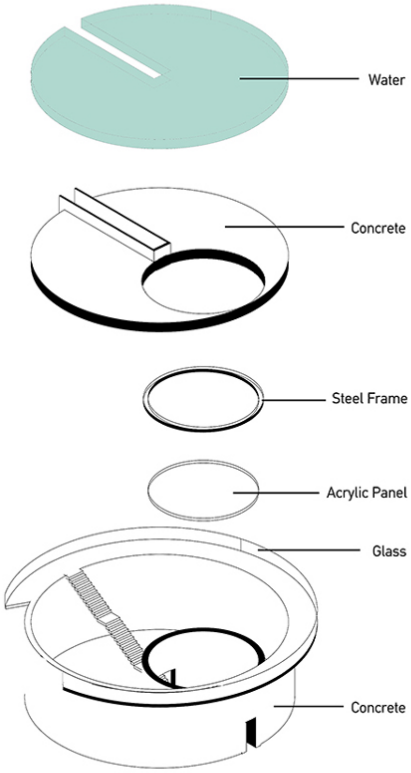
03/ *Katabasis*

Συνεχίζοντας στην κεντρική διαδρομή κατά μήκος του ποταμού, στο σημείο που ενώνεται ο Αχέροντας με τον Κωκυτό και σηματοδοτείται κατά τον Όμηρο η είσοδος στον Κάτω Κόσμο μέσα από την Αχερουσία λίμνη, τοποθετείται η Τρίτη παρέμβαση που αφορά την Κατάβαση. Η παρέμβαση της Κατάβασης πρόκειται για μια αναφορά στην Αρχαία λίμνη, που στα έγκατά της είχε τις πύλες για τον κόσμο των ψυχών. Ο επισκέπτης, φτάνοντας στο σημείο, αντικρίζει μια στρογγυλή δεξαμενή. Ανεβαίνοντας σε αυτήν μπορεί να περπατήσει περιμετρικά του νερού, έχοντας οπτικές φυγές και θεάσεις στο σημείο ένωσης των δύο ποταμών. Εκεί ξεκινά η κατάβασή του. Ένα απότομο κλιμακοστάσιο «σχίζει» τη «λίμνη», δίνοντας την αίσθηση της κατάβασης στο νερό. Από κάτω, βρίσκεται ένας μικρότερος κυκλικός χώρος. Το βασικό του στοιχείο είναι πως η οροφή του είναι κατασκευασμένη από ακριλικό πάνελ, στερεωμένο στον πυθμένα της λίμνης. Το διάφανο ακρυλικό επιτρέπει τη μέγιστη διάθλαση του φωτός μέσα από το νερό, δημιουργώντας πολλαπλές αντανακλάσεις νερού στην επιφάνεια του σκυροδέματος. Διακατέχεται κανείς από την αίσθηση ότι είναι μέσα στο νερό, ενώ στην πραγματικότητα βρίσκεται από κάτω. Αυτή η ιδιόμορφη κατάσταση μυστηριακού φωτισμού που προκαλεί δέος, θυμίζει το αίσθημα της ύπαρξης στο ιερό ενός ναού, χωρίς όμως δόγμα. Είναι ένας τόπος ησυχίας,

περισυλλογής και αναστοχασμού.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

03/ KATABASIS - TEMPLE OF ACHERUSIA

KATABASIS

ΤΟΜΗ

39°13'55.6"N 20°32'05.6"E

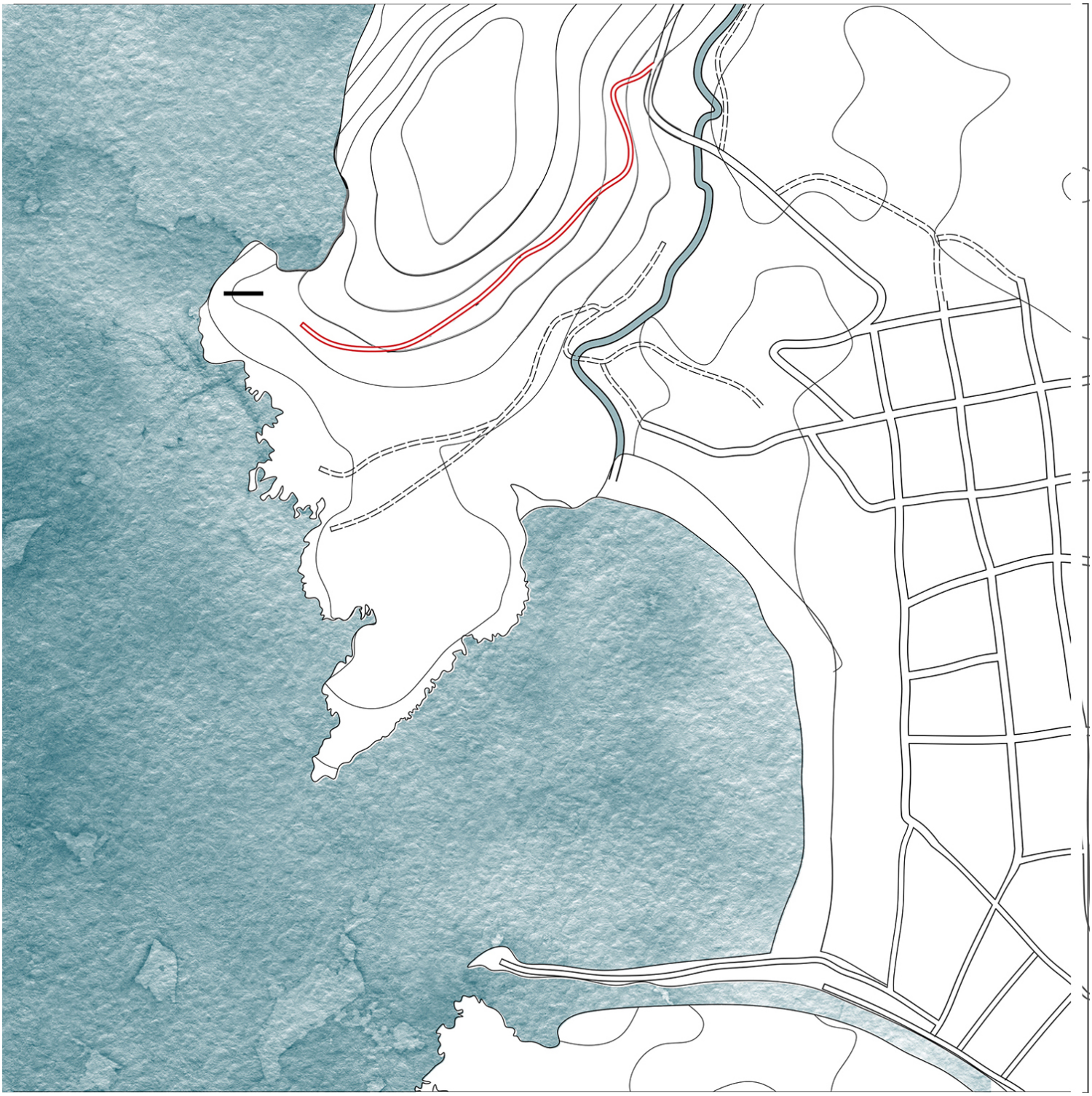
KATABASIS

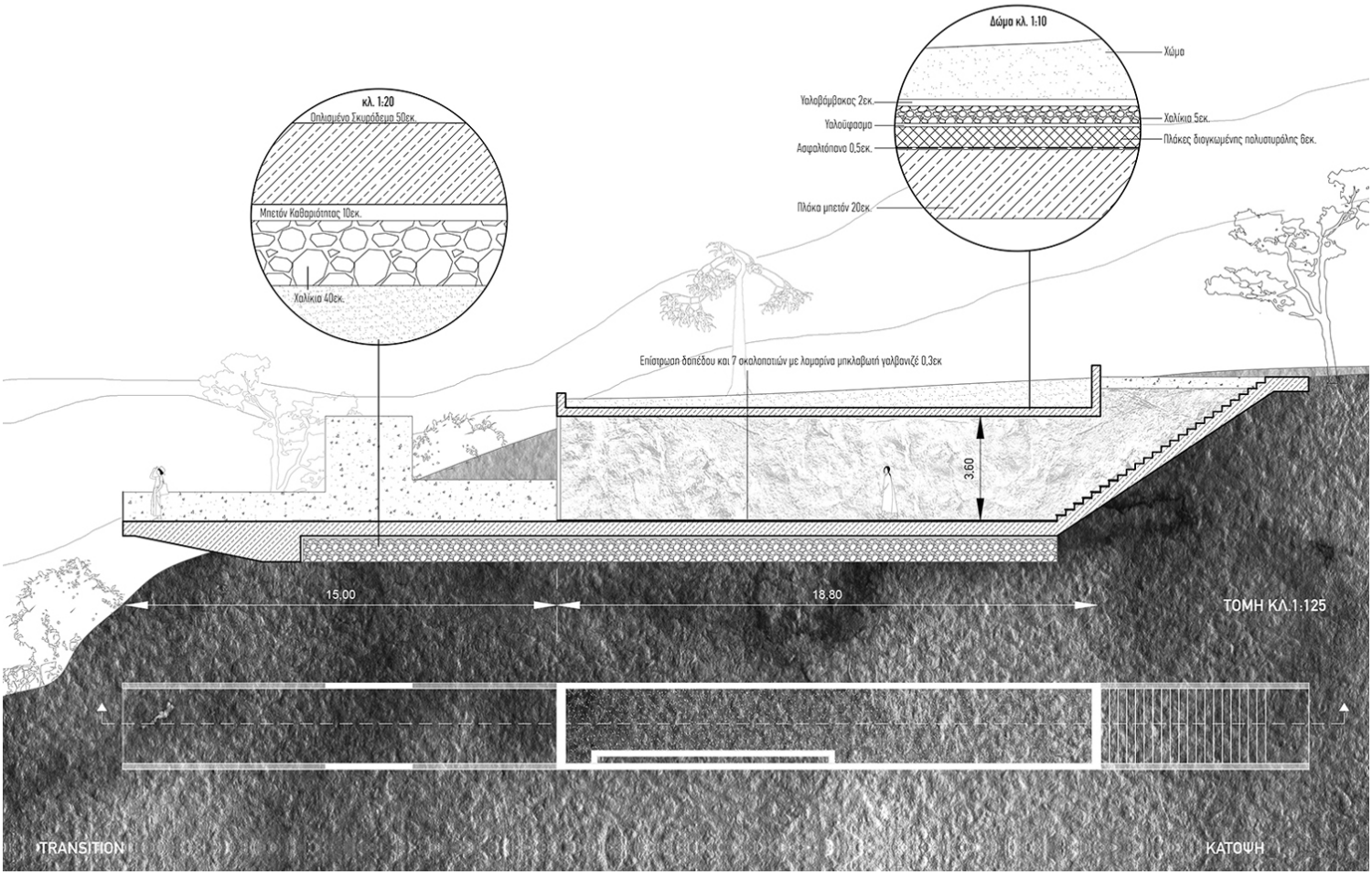

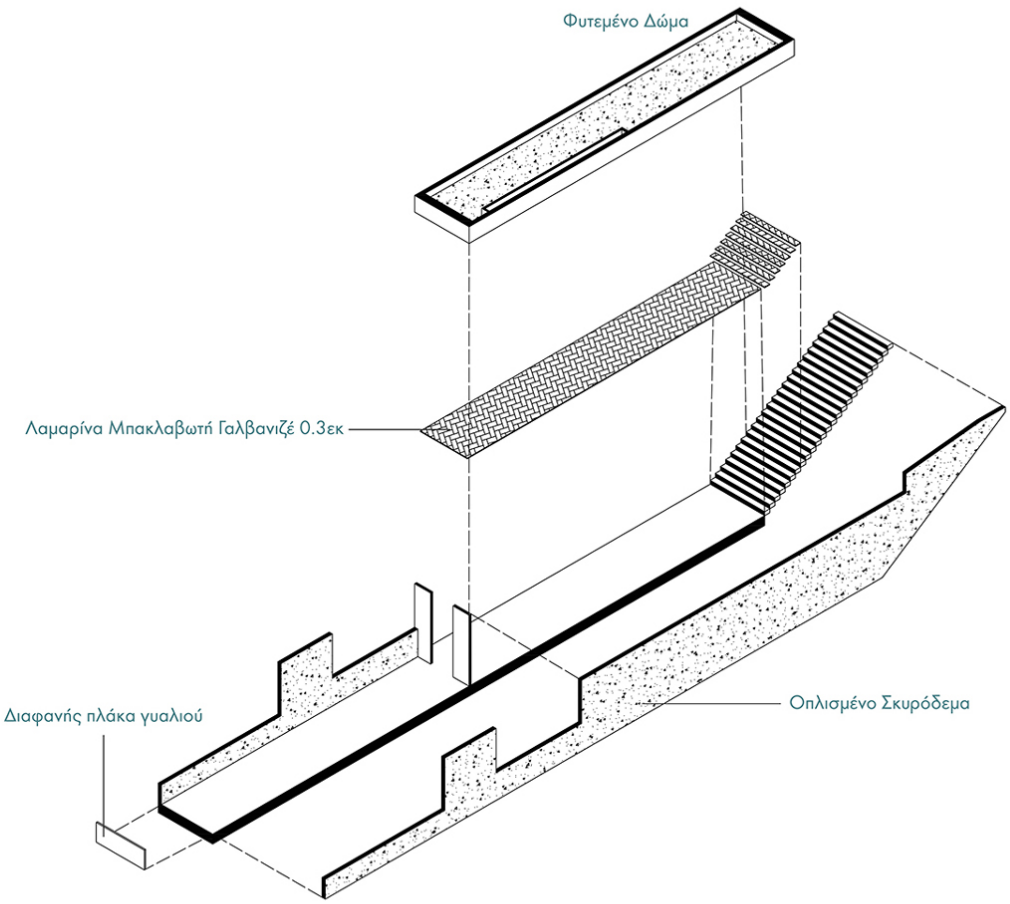
04/ *Metabasis*

Η τέταρτη βασική παρέμβαση προσεγγίζει την έννοια της Μετάβασης, και συνιστά ένα γραμμικό πέρασμα στον λόφο που κλείνει από Βορρά τον όρμο του ποταμού, δηλαδή το ακρωτήρι Χειμέριον, τη χώρα των

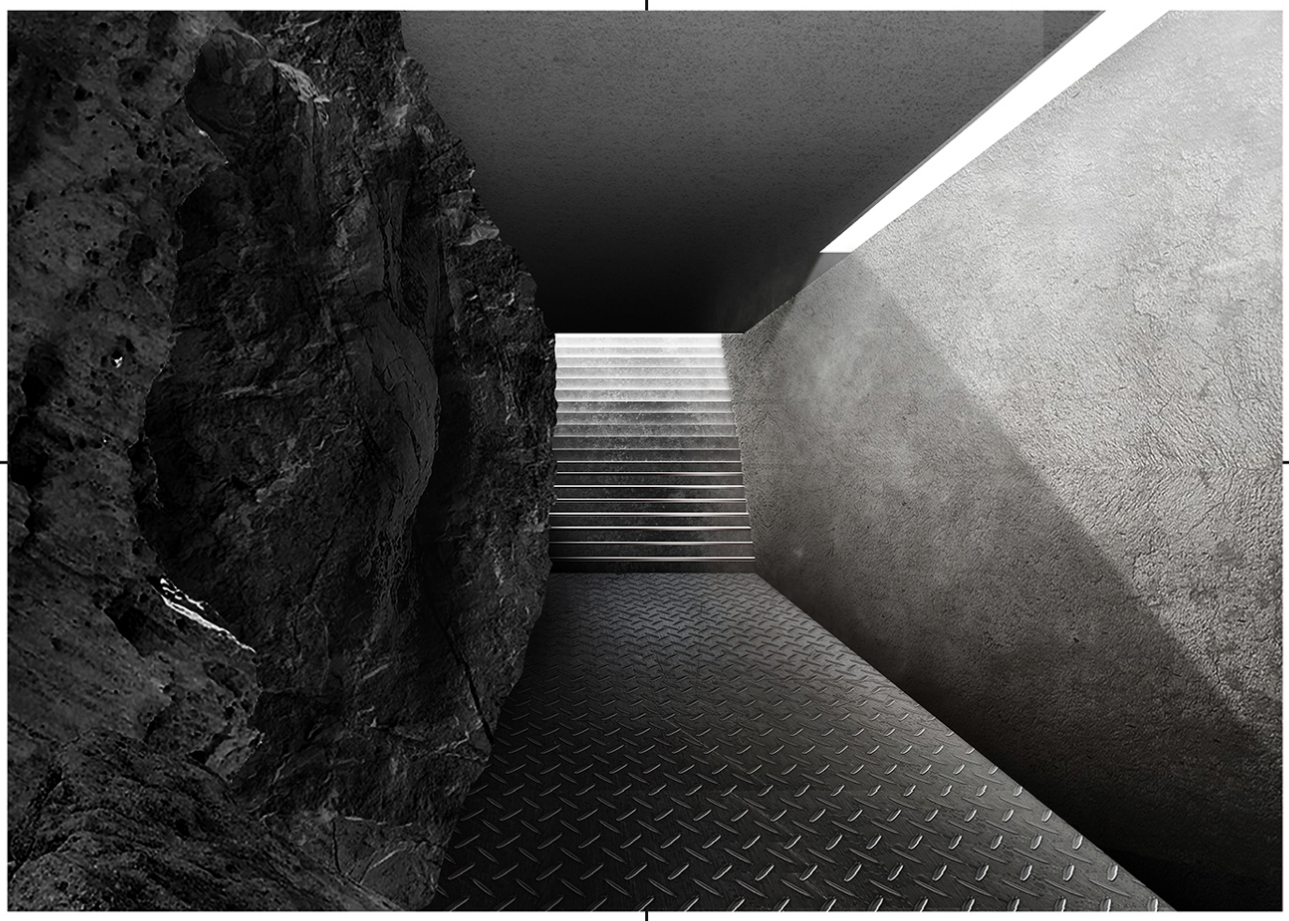
Κιμμερίων, το όριο μεταξύ ζωής και θανάτου, όπου ταξίδεψε ο Οδυσσέας. Ο επισκέπτης, εδώ, βιώνει μια συνολική μετάβαση σε επίπεδο φωτός, ήχου και υλικότητας και συνεπώς συναισθημάτων, για να επέλθει τελικά η λύτρωσή του μετά από τις δοκιμασίες του. Έχουμε λοιπόν ένα σταδιακό πέρασμα από το σκοτάδι στο φως, από τις τραχιές επιφάνειες σε λείες και από τον ενοχλητικό θόρυβο στον λυτρωτικό απόηχο των κυμάτων. Η ιδέα υλοποιείται με την κάθοδο μέσω μιας μεταλλικής σκάλας στο πρώτο υπόσκαφο τμήμα του περάσματος, όπου στο δάπεδο τοποθετείται κριθαρωτή λαμαρίνα, η οποία δημιουργεί έντονο μεταλλικό θόρυβο και ηχώ με κάθε βήμα. Από τη μία πλευρά υπάρχει τοίχος από σκυρόδεμα, ενώ από την άλλη αφήνεται ακάλυπτος ο σκληρός βράχος του υπεδάφους. Καθώς μεταβαίνει στο φωτεινό εξωτερικό κομμάτι, παύει να υπάρχει η λαμαρίνα, το δάπεδο μετατρέπεται σε λείο σκυρόδεμα, και, απαλλαγμένος από τον ενοχλητικό θόρυβο, ο επισκέπτης αρχίζει να απολαμβάνει πια τον ήχο των κυμάτων, που σταδιακά γίνεται πιο δυνατός μέχρι να φτάσει στο τέλος της πορείας του. Εκεί αντικρίζει την εικόνα του Ιονίου πελάγους, στέκεται ελεύθερος μπροστά στο μεγαλείο της φύσης, τη θάλασσα και το φως.

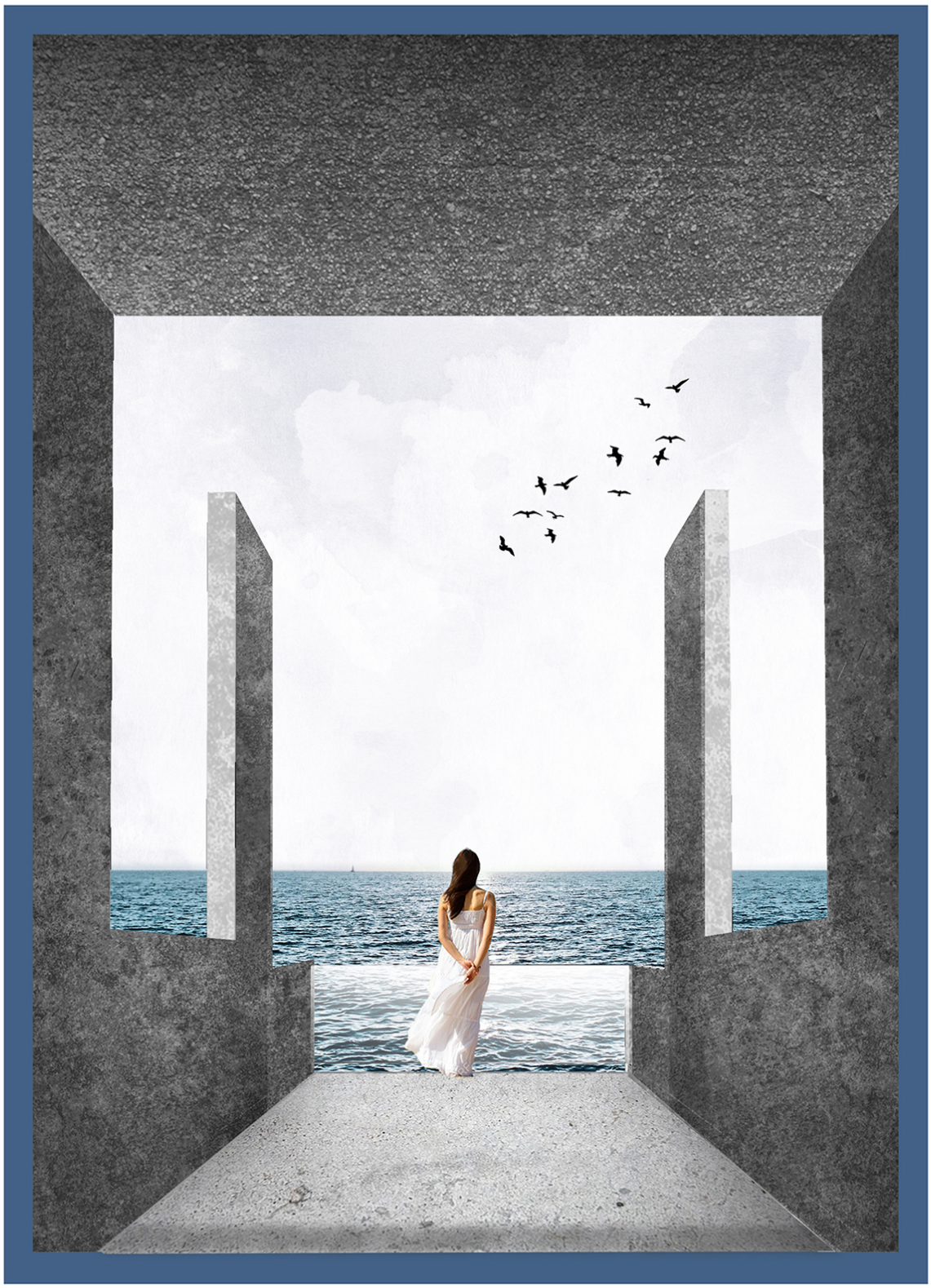

κλ. 1:20
Οπλισμένο Σκυρόδεμα 50εκ.
Μπετόν Καθαριότητας 10εκ.
Χαλίκια 40εκ.
Δώμα κλ. 1:10
Χώμα
Υαλοβάμβακας 2εκ.
Χαλίκια 5εκ.
Υαλοΰφασμα
Πλάκες διογκωμένης πολυστυρόλης 6εκ.
Ασφαλτόπανο 0,5εκ.
Πλάκα μπετόν 20εκ.
Επίστρωση δαπέδου και 7 σκαλοπατιών με λαμαρίνα μπκλαβωτή γαλβανιζέ 0,3εκ
3,60
15,00
18,80
ΤΟΜΗ ΚΛ.1:125
TRANSITION
ΚΑΤΟΨΗ

Φυτεμένο Δώμα
Λαμαρίνα Μπακλαβωτή Γαλβανιζέ 0.3εκ
Διαφανής πλάκα γυαλιού
Οπλισμένο Σκυρόδεμα

39°14'35.4"N 20°28'20.8"E

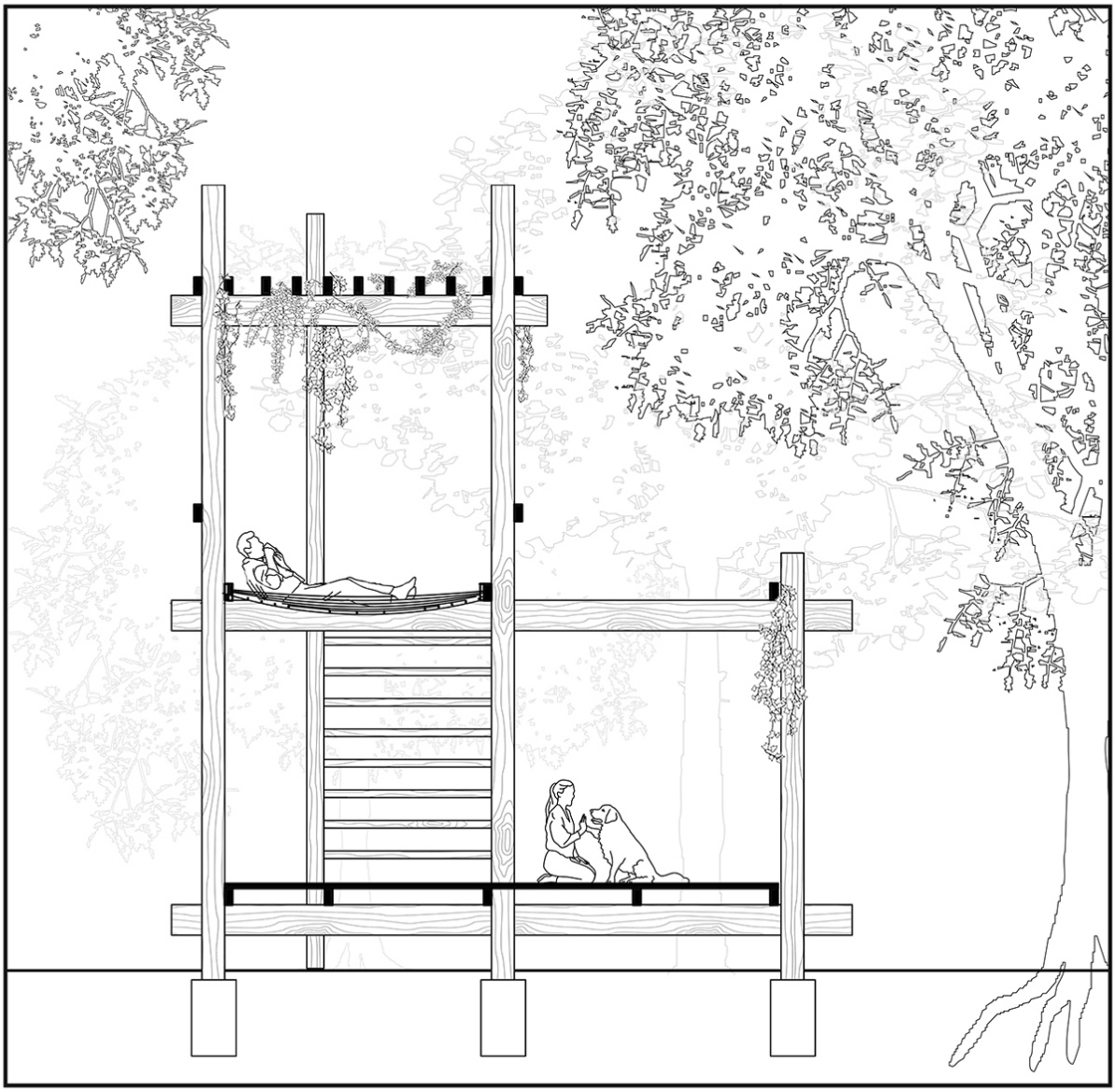

METABASIS

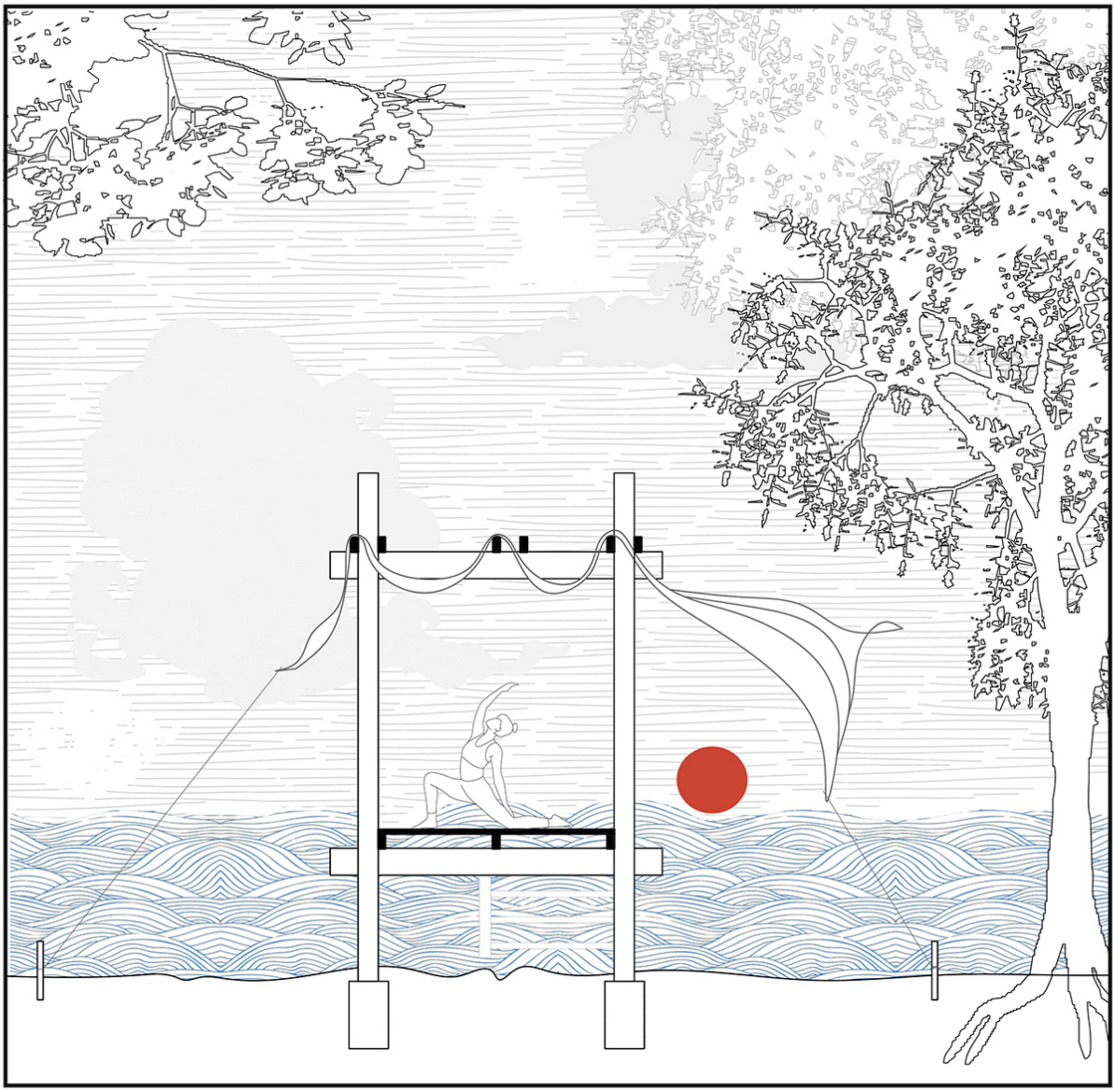

05/ *Persephone's grove*

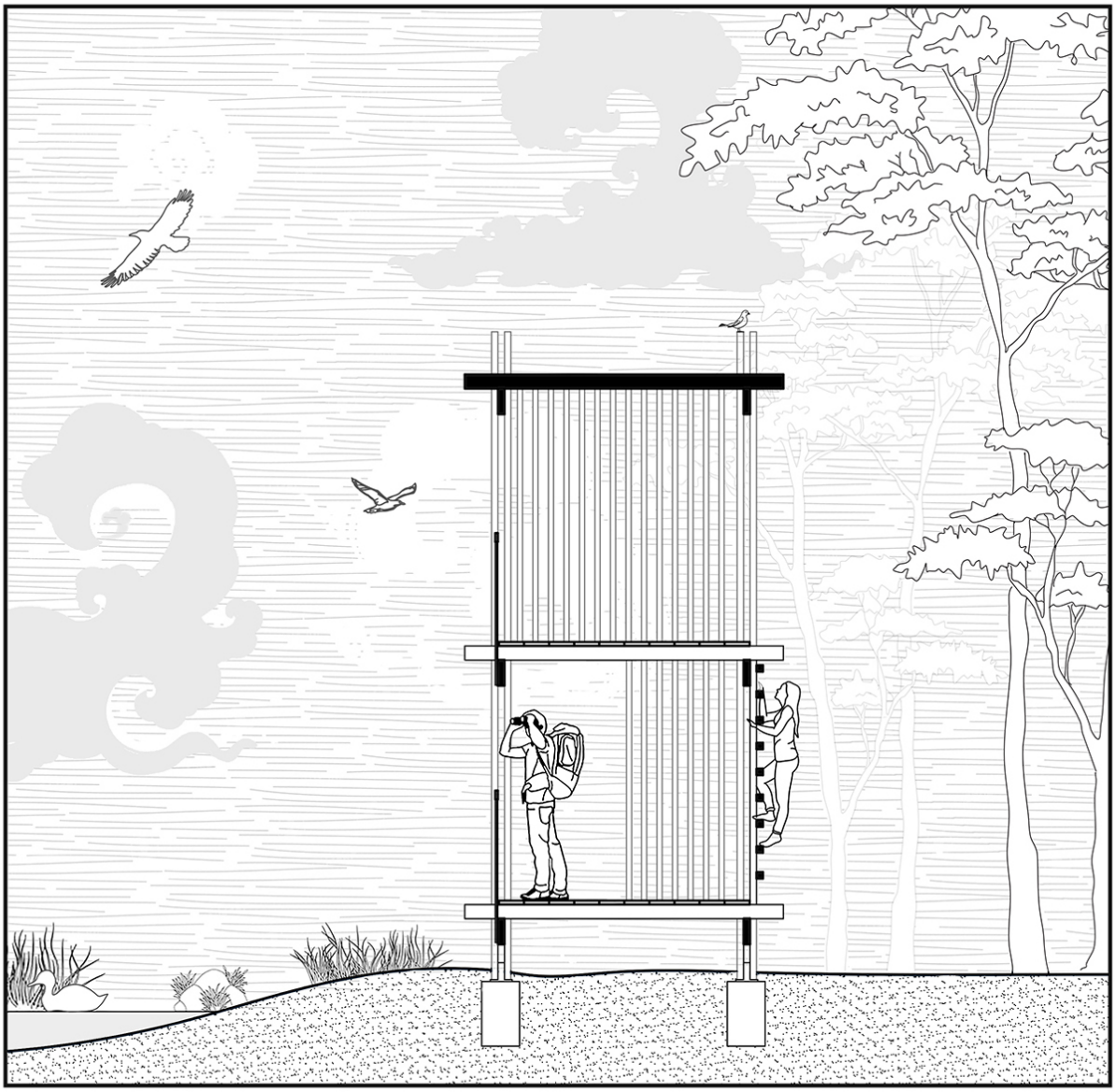
Τέλος, τοποθετούνται υποστηρικτικές κατασκευές καθ΄όλο το μήκος της διαδρομής, στον κάμπο, τον υγροβιότοπο των εκβολών και τις παραλίες στα δάση της Περσεφόνης.

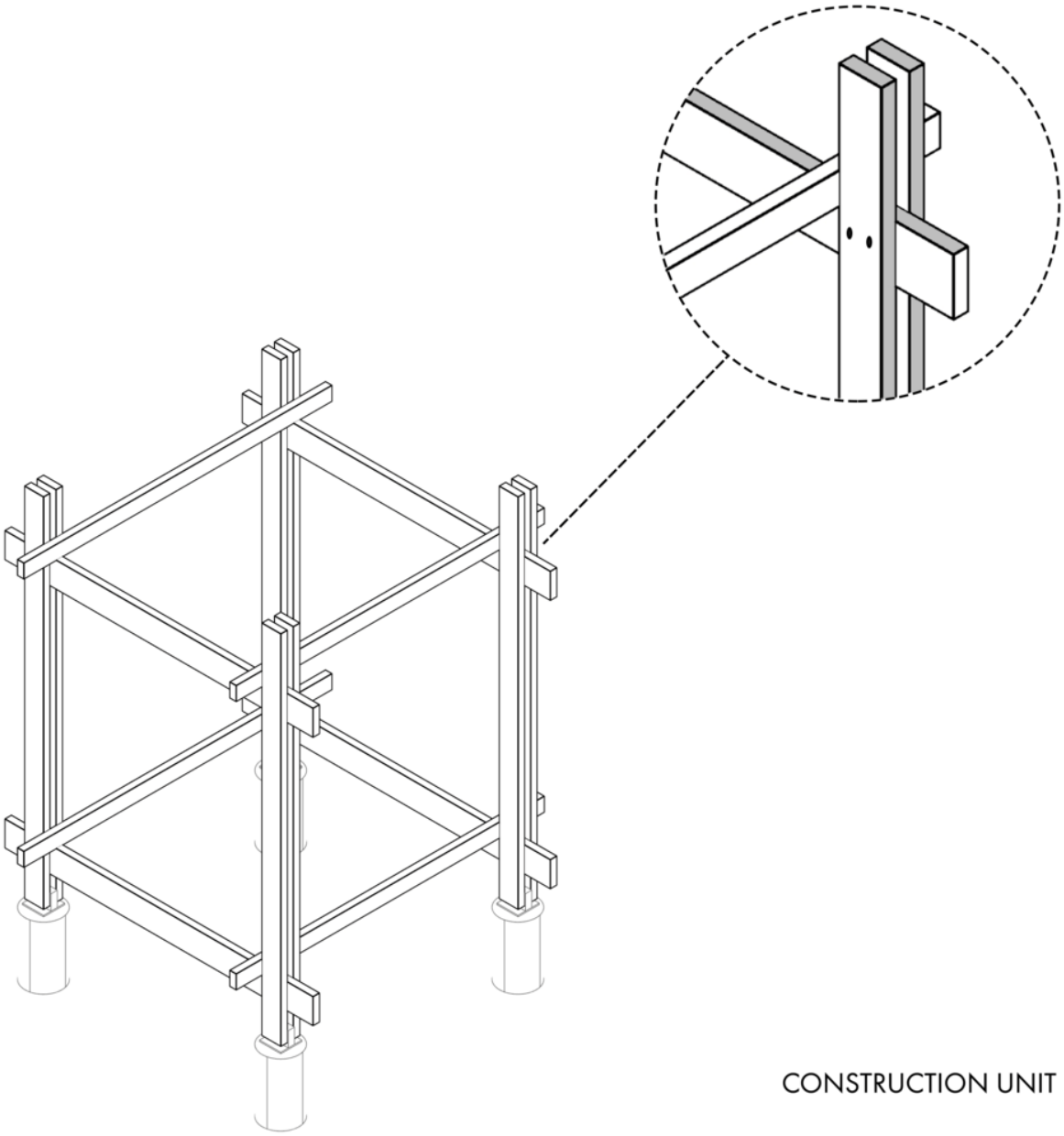
Rest Point

Sea Observatory

Wetland /Bird Observatory

CONSTRUCTION UNIT

Μπορείτε να βρείτε ολόκληρο το τεύχος της διπλωματικής εργασίας ΕΔΩ.